

DOPORUČENÍ PRACOVNÍ SKUPINY K DISTRIBUCI NA FINANČNÍM TRHU

1 ÚVOD

Na základě závěrů porady vedení ministerstva financí (dále jen „MF“) ze dne 30. 10. 2008 byla ustavena pracovní skupina k distribuci na finančním trhu (dále jen „PS“) složená ze zástupců MF, České národní banky (dále jen „ČNB“), profesních asociací působících na finančním trhu a spotřebitelských sdružení,¹ jejímž úkolem bylo vést odbornou diskusi a formulovat doporučení pro budoucí koncepci regulace distribuce na finančním trhu (dále jen „FT“). V této fázi diskutovala PS otázky kategorizace subjektů vykonávajících distribuci na finančním trhu, jejich registrace a požadavků na odbornost.

Pojmem distributor se v tomto dokumentu obecně rozumí osoba, která má buď podnikatelské oprávnění ke zprostředkování na finančním trhu (včetně té, která eventuelně vykonává pracovní činnost poradenství), nebo je zaměstnancem vykonávajícím distribuční činnost v rámci poskytovatele či zprostředkovatele.

Doporučení obsažená v tomto dokumentu se vztahují primárně k osobám s podnikatelským oprávněním (tj. finančním zprostředkovatelům), některé návrhy (zejména v oblasti kvalifikačních předpokladů) se však týkají také zaměstnanců poskytovatelů finančních služeb a finančních zprostředkovatelů.

Doporučení by měla přispět ke zlepšení současného stavu v oblasti distribuce na FT, který se vyznačuje především absencí jednotných pravidel pro výkon distribuční činnosti, nejasným vymezením odpovědností za poskytované služby, asymetrickými požadavky na odbornost distributorů v různých sektorech FT a obtížným výkonem efektivního dohledu.

Cílovým stavem v oblasti distribuce na FT je vytvoření transparentní harmonizované struktury napříč všemi sektory, která bude umožňovat efektivní výkon dohledu nad distribucí finančních produktů a přispět ke zkvalitnění služeb poskytovaných spotřebitelům. Nový systém by měl zajistit odpovídající úroveň odbornosti a její průběžné udržování po celou dobu výkonu činnosti distributora.

PS se v rámci svých jednání shodla na konkrétních doporučeních v oblastech kategorizace, registrace a požadavků na odbornost. Tato doporučení jsou součástí tohoto dokumentu a členové PS s nimi souhlasí. V některých dílčích otázkách však PS kompromisní řešení nenalezla.

V tomto dokumentu uvedená doporučení neřeší všechny otázky spojené s regulací distribuce. Pracovní skupina doporučuje další diskusi zejména v oblasti pravidel jednání distributorů a informovanosti spotřebitele.

---

¹ Seznam členů pracovní skupiny je uveden v příloze tohoto materiálu.

2 DOPORUČENÍ V OBLASTI KATEGORIZACE DISTRIBUCE NA FINANČNÍM TRHU

Jedním z hlavních motivů pro realizaci změn v oblasti regulace distribuce na FT je objektivní potřeba vytvoření přehledného systému, který bude srozumitelný pro spotřebitele a umožní také efektivní výkon dohledu. Toho lze dosáhnout sjednocením struktury subjektů s podnikatelským oprávněním k distribuci (zprostředkování a poradenství) na FT a pravidel pro výkon jejich činnosti napříč všemi sektory FT. Současně je z pohledu klienta a pro výkon dohledu žádoucí, aby byla jasně stanovena odpovědnost za výkon distribuční činnosti a za případné škody z této činnosti klientovi vznikající.

PS považuje za důležité upřesnit, že působnost systému regulace distribuce by se neměla vztahovat na osoby vykonávající výhradně činnost spočívající ve zprostředkování kontaktu na potenciálního klienta, tzv. típařství, za předpokladu jeho jednoznačného odlišení od zprostředkovatelské činnosti. Důvodem je, že regulatorní rizika spojená s jejich činností jsou minimální a ve vztahu ke klientovi dochází vždy k další komunikaci ze strany řádně registrovaného distributora nebo regulovaného poskytovatele.

2.1 Subjekty působící v distribuci

Na základě výše uvedených principů byla po důkladné diskusi v rámci pracovní skupiny nalezena shoda na vymezení dvou základních typů distributorů s podnikatelským oprávněním na FT - samostatným zprostředkovateli (dále jen „SZ“) a vázaném zástupci (dále jen „VZ“).

2.1.1 Samostatný zprostředkovatel

SZ na finančním trhu vykonává činnost distribuce na vlastní odpovědnost, a to prostřednictvím své osoby (v případě FO), svých zaměstnanců nebo vázaných zástupců. U všech těchto osob nese plnou zodpovědnost za jejich činnost v rámci distribuce a za případné škody při tom způsobené. SZ je na straně nabídky smluvně vázán pouze na poskytovatele finančních produktů a služeb. Lze uvažovat smluvní vazbu SZ na subjekty typu „broker pool“,² vazba na jiný SZ se - z důvodů rizik s tím pro spotřebitele spojených - nepřipouští.

2.1.2 Vázaný zástupce

V rámci podnikatelského oprávnění může mít VZ smluvní vztah o zprostředkování finančních produktů pouze s jedním nadřízeným subjektem v rámci celého FT. Nadřízený subjekt plně odpovídá za činnost VZ. Tímto nadřízeným subjektem může být buď poskytovatel finančních produktů a služeb, nebo SZ. Tím, že VZ může zastupovat pouze jeden nadřízený subjekt v rámci celého finančního trhu, je jeho nabídka omezena produktovým portfoliem nadřízeného subjektu. Chce-li VZ nabízet produkty více poskytovatelů, musí být navázán na subjekt se statutem SZ, anebo se sám stát samostatným zprostředkovatelem.

² V případě, že takový subjekt bude legislativně definován.

2.1.3 Poskytovatel

Vedle SZ a VZ budou distribuční činnost vykonávat i poskytovatelé finančních produktů a služeb (banky, pojišťovny, obchodníci s cennými papíry, penzijní fondy atp.) v souladu příslušnými sektorovými právními předpisy.

2.2 Podnikatelské oprávnění

2.2.1 Rozsah podnikatelského oprávnění

Zprostředkovatelem na FT se může stát každá fyzická nebo právnická osoba, která splní zákonem stanovené podmínky k udělení podnikatelského oprávnění. Pro distribuční činnost na celém FT bude existovat pouze **jedno podnikatelské oprávnění**, a to buď pro SZ, či pro VZ. Jedna osoba – zprostředkovatel - tedy na celém FT bude smět působit pouze v jedné z těchto pozic. Toto oprávnění bude vnitřně členěno na sektory. Tím bude umožněno vydat podnikatelské oprávnění v užším rozsahu (platné pro 1 či 2 sektory), anebo v plném rozsahu (platné pro celý FT). Rozsah podnikatelského oprávnění bude možné průběžně rozšiřovat i zužovat na základě příslušné žádosti.

Pro potřeby vydávání podnikatelského oprávnění PS doporučuje následující členění FT na:

- sektor pojištění – zahrnující produkty pojištění a zajištění
- sektor investičních služeb – zahrnující produkty a služby dle ZPKT a penzijní spoření (tzv. nový systém)
- sektor spořicíh a úvěrových produktů – zahrnující depozitní produkty, stavební spoření, úvěry na bydlení, spotřebitelské úvěry, penzijní připojištění

Příklad: Distributor A je samostatným zástupcem, vykonává činnost zprostředkování na celém finančním trhu a to prostřednictvím svých zaměstnanců a dále také prostřednictvím vázaného zástupce (Distributor B), který však má podnikatelské oprávnění pouze pro sektory POJ a INV. Příklad ukazuje podobu podnikatelského oprávnění obou distributorů a dále vztah mezi nimi v kontextu sektorové působnosti.

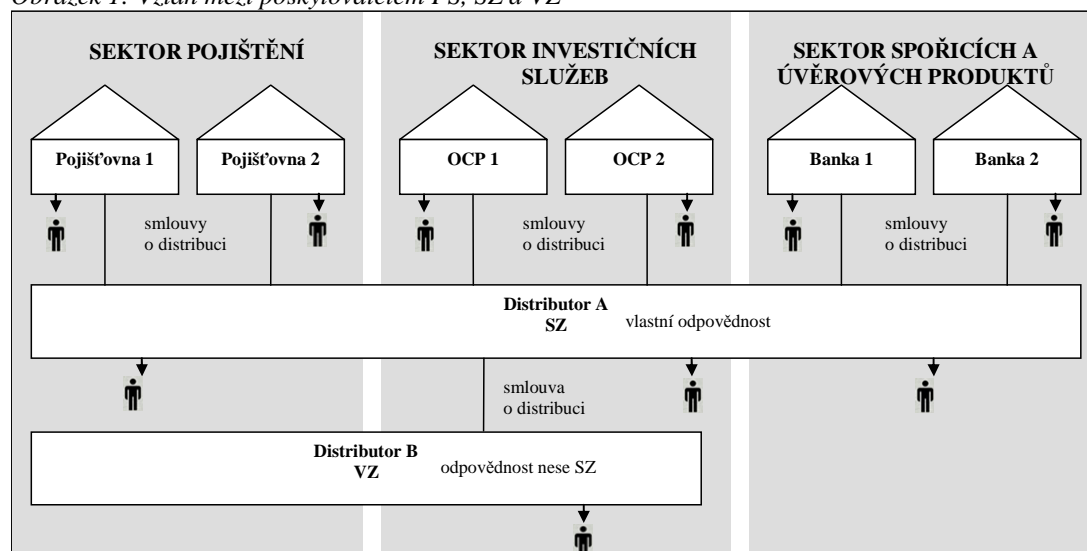
Podnikatelské oprávnění pro SZ

NÁZEV OPRÁVNĚNÍ	STATUT	ROZSAH	ODPOVĚDNOST
Distributor A „Zprostředkovatel na FT -SZ“	SZ	sektor POJ ANO	vlastní odpovědnost
		sektor INV ANO	
		sektor SP-ÚV ANO	

Podnikatelské oprávnění pro VZ

NÁZEV OPRÁVNĚNÍ	STATUT	ROZSAH	ODPOVĚDNOST
Distributor B „Zprostředkovatel na FT - VZ“	VZ	sektor POJ ANO	Distributor A - SZ
		sektor INV ANO	
		sektor SP-ÚV NE	

Obrázek 1: Vztah mezi poskytovatelem FS, SZ a VZ

2.2.2 Vznik, změna a zánik podnikatelského oprávnění

Oprávnění k výkonu zprostředkovatelské činnosti vznikne distributorovi (fyzické osobě) dnem zápisu do registru. **Podmínkami pro získání registrace a vydání podnikatelského oprávnění budou:**

- dosažení věku 18 let
- způsobilost k právním úkonům
- důvěryhodnost
- úroveň kvalifikace odpovídající výkonu činnosti distributora

U právnické osoby budou obdobná kritéria vztažena na vedoucí osoby resp. na zodpovědnou osobu, která nemusí být členem statutárního orgánu, ale bude určena konkrétně.

Při splnění zákonem stanovených podmínek provede ČNB zápis SZ, nad kterým vykonává dohled, do příslušného registru ve lhůtě 30 dnů od doručení žádosti žadatelem a za předpokladu splnění všech náležitostí vydá podnikatelské oprávnění. Změnu zápisu resp. zrušení registrace na žádost SZ provede ČNB do pěti pracovních dní ode dne přijetí oznámení ze strany SZ. Registraci bude dále možno ze strany ČNB jednostranně pozastavit či zrušit také v důsledku udělení sankce v rámci správního řízení. Obecně by procesní úprava registrace SZ měla být analogická s procesem registrace investičního zprostředkovatele podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Podnikatelské oprávnění k výkonu činnosti VZ vydá ČNB na žádost subjektu, se kterým má VZ uzavřeno smlouvu o zprostředkování finančních produktů (dále jen „zastoupený“). Za kontrolu správnosti a úplnosti údajů v žádosti odpovídá zastoupený, přičemž VZ je povinen zastoupenému poskytnout potřebné doklady a součinnost. ČNB zaregistruje VZ do 5 pracovních dní ode dne doručení žádosti o zápis do příslušného registru a informuje o něm zastoupeného, jehož prostřednictvím vydá VZ podnikatelské oprávnění. Zastoupený je povinen bez zbytečného odkladu informovat ČNB o změnách v evidovaných údajích VZ a požádat o změnu zápisu v registru, kterou ČNB provede ve lhůtě 5 dní ode dne doručení žádosti. Pozastavení činnosti

resp. výmaz VZ z registru provede ČNB na základě oznámení zastoupeného o ukončení smlouvy s VZ, na základě písemné žádosti VZ o výmaz z registru, podané prostřednictvím zastoupeného, smrti, nebo na základě správního řízení vedeného ČNB. Obecně by procesní úprava registrace VZ by měla vycházet z procesu registrace vázaného zástupce podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

2.3 Specifické obchodní modely

V rámci jednání PS byla diskutována otázka, zda v oblasti distribuce finančních produktů bude umožněna smluvní vazba jednoho subjektu se statutem SZ na jiný subjekt rovněž se statutem SZ. Z důvodu zachování transparentnosti systému byla tato možnost pracovní skupinou odmítnuta. Současně však byly členy PS identifikovány některé specifické a již v současnosti běžně fungující obchodní modely, u kterých je žádoucí vyjasnit jejich kompatibilitu s navrženým systémem kategorizace distribuce.³

2.3.1 Obchodní model „franšíza“

Jednotlivé distribuční články obchodního modelu „franšíza“ vystupují pod společným obchodním názvem franšízora. Z pohledu klienta se tak jedná o jednu strukturu. Z pohledu regulace distribuce na finančním trhu bude v pozici SZ franšízor, který ponese odpovědnost za distribuční činnost všech článků „franšízy“. Další stupně franšízy (franšízanti a na ně smluvně navázané osoby samostatně výdělečně činné) vystupují z pohledu kategorizace distribuce jako jeden stupeň, a to VZ zastupující franšízora. V celé franšíze jsou tak z pohledu distribuce pouze dvě úrovně – SZ a VZ. Další vnitřní struktura „franšízy“ závisí na rozhodnutí franšízora, a je na ni pohlíženo jako na outsourcing.

2.3.2 Obchodní model „broker pool“ (dále jen „pool“)

Subjekty zabývající se takzvaným poolingem, neboli zprostředkováním mezi poskytovateli a SZ, sjednávají distribuci finančních produktů poskytovatelů pro multiproduktové sítě či individuální zprostředkovatele se statutem SZ. Existence poolů umožňuje především malým zprostředkovatelům získat výhodnější podmínky, na které by vzhledem k objemu své produkce nebyli schopni dosáhnout.

Vzhledem ke shodě účastníků pracovní skupiny na odmítnutí možnosti existence smluvní vazby dvou subjektů se statutem SZ je třeba pro obchodní model typu pool nalézt vhodné řešení⁴.

³ V rámci ustanovení čl. 2, odst. 7 Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2002/92/ES ze dne 9. prosince 2002, o zprostředkování pojištění bude v sektoru pojištění stanovena výjimka v souladu s touto směrnicí.

⁴ ČNB na tomto místě upozorňuje, že dle platné legislativy platí pro jakýkoli obchodní model, že delegovat (outsourcovat) činnosti směřující k uzavření smlouvy mezi konečným zákazníkem a poskytovatelem FS (zprostředkování obchodů s finančními produkty), není přípustné. Subjekt vykonávající takové činnosti potřebuje příslušné povolení či registraci.

PS se shodla na následujícím vymezení činnosti poolu, kterou považuje za vhodnou v systému zachovat, resp. právně umožnit.

- v rámci této činnosti pool nevstupuje do kontaktu s klientem⁵ prostřednictvím VZ či zaměstnanců, ale zprostředkovává produkty a služby mezi poskytovateli a SZ;
- vzhledem k výše uvedenému není pool nositelem odpovědnosti vůči klientovi⁶ ;
- smluvně navázané subjekty na pool nemohou využívat obchodní jméno poolu⁷
- pool předává do distribuční sítě informace, které mu povinně dodává poskytovatel
- v distribučním řetězci je přítomen maximálně jeden subjekt typu pool
- broker pool je provozován právníčkou osobou podléhající dohledu České národní banky (ať už jako outsourcovaný subjekt, či svébytně regulovaná entita)

2.4 Labeling

Zavedení konceptu jednotného podnikatelského oprávnění pro distribuci na celém finančním trhu neumožňuje dále primárně regulatorně rozlišovat zprostředkovatele v rámci jednoho sektoru, byť by vykonávali z pohledu klienta svoji činnost výrazně odlišným způsobem. PS jako řešení této situace diskutovala zavedení tzv. labelingu.

Labeling znamená vymezení chráněných názvů, jejichž užití by bylo možné pouze za splnění stanovených podmínek. Labelem může být např. „poradce“, „makléř“ apod. Osoba, která by podmínky splňovala, by mohla labelu použít při komunikaci s klientem (vč. marketingové komunikace).

Existence labelů by spotřebitelům zjednodušila rozlišení zprostředkovatelů, kteří na základě stejného podnikatelského oprávnění vykonávají svoji činnost odlišným způsobem. Labeling by také umožnil právní ochranu některých na trhu zavedených názvů (např. pojišťovací makléř).

Členové PS se shodli na tom, že systém labelů může být efektivní pouze v případě jejich legislativního vymezení a následného dozoru dodržování pravidel jejich používání. Shoda však nebyla nalezena v otázce stanovení názvů a definičních znaků jednotlivých labelů. V rámci jednání PS byly nejčastěji uváděnými návrhy labely „poradce“, „makléř“ či „zprostředkovatel“. Nezavedení systému labelů definovaných zákonem by znamenalo, že každý subjekt bude moci využívat prakticky jakékoli označení. PS upozorňuje zejména na využívání označení „finanční poradce“ i osobami, které finanční poradenství neposkytují.

Pracovní skupina vyjádřila zájem na pokračování diskuse v oblasti labelingu s cílem dosáhnout společného kompromisního řešení. Diskuse by měla probíhat především v souvislosti s pravidly jednání distributorů ve vztahu k zákazníkům a souvisejících informačních povinnostech.

---

⁵ To ovšem nevyklučuje, aby v jiných sektorech FT, ve kterých nevyvíjí činnost „poolingu“, vystupoval jako zprostředkovatel.

⁶ Nositelem odpovědnosti je samostatný zprostředkovatel jednající s klientem přímo nebo prostřednictvím vázaného zástupce.

⁷ Zapojení „broker poolu“ do distribuce není klientem vnímáno.

3 DOPORUČENÍ V OBLASTI REGISTRACE

PS dospěla ke shodě na potřebě registrace subjektů s podnikatelským oprávněním k distribuci na FT. Registrace má význam zejména jako nástroj pro klienty, kteří si mohou v registru ověřit, zda s nimi jedná osoba s příslušným oprávněním k činnosti. Registrace dále umožní veřejnosti, orgánu dohledu a dalším státním institucím mít přehled o osobách vykonávajících činnost distribuce.

Pracovní skupina doporučuje zřízení jednoho veřejnoprávního registru s dálkovým přístupem pro veřejnost, který bude veden ČNB. Zde budou registrovány osoby s podnikatelským oprávněním v podobě SZ či VZ, nad kterými dle příslušných zákonů vykonává ČNB dohled. Vzorem může být současný registr investičních zprostředkovatelů a vázaných zástupců na kapitálovém trhu vedený ČNB.

Veřejnoprávní registr by měl obsahovat následující informace:

- základní identifikační a kontaktní údaje (v případě PO také údaje o statutárním orgánu)
- datum zápisu do registru a jeho zánik
- rozsah podnikatelského oprávnění (sektory, pro které je platné)
- subjekt nesoucí odpovědnost za činnost vázaného zástupce

Pracovní skupina dále doporučuje, aby u všech údajů byla evidována historie. Způsob vedení a zobrazování údajů z registru by měl umožnit jak zobrazení aktuálně platných informací, tak možnost zobrazení historických údajů, podobně jako je tomu v případě obchodního rejstříku.

V otázce evidence některých dalších informací v rámci veřejnoprávního registru jednoznačné shody v rámci pracovní skupiny dosaženo nebylo. Jedná se především o seznam finančních institucí, se kterými má samostatný zprostředkovatel uzavřenu smlouvu o distribuci finančních produktů a skupiny produktů, které zprostředkovatel nabízí. Dále jde o dosaženou úroveň odbornosti konkrétních fyzických osob, jejichž prostřednictvím zprostředkovatel vykonává svou distribuční činnost, a údaje o akreditovaném subjektu, který vydal doklad o dosažené odbornosti popřípadě záznamy finančních institucí o činnosti distributora. Je zvažována možnost evidence těchto informací v registrech, jejichž vznik by byl ponechán na iniciativě tržních subjektů. Zákon dále stanoví povinnost SZ udržovat o sobě a svých VZ aktuální údaje.

4 DOPORUČENÍ K SYSTÉMU ODBORNÉ KVALIFIKACE

PS se shodla, že nedílnou součástí požadavků na výkon distribuční činnosti na FT je adekvátní systém kvalifikačních požadavků, které by měly zajistit určitou minimální úroveň odbornosti distributorů. Je třeba zajistit, aby předání informací ze strany distributora směrem k zákazníkovi proběhlo kvalifikovaně, řádně, srozumitelně a takovým způsobem, aby klient informaci porozuměl a byl schopen se na jejím základě rozhodnout. Adekvátní odbornost osoby, která se

zákazníkem jedná, může zásadním způsobem ovlivnit vnímání distribuce ze strany zákazníků a celkovou důvěru zákazníků ve finanční trh⁸. Dle závěrů PS by měl nově navržený systém:

- narovnat stávající různé požadavky na odbornost osob působících v jednotlivých sektorech FT,
- klást větší důraz na dovednosti distributora, tj. na schopnosti aplikovat získané odborné znalosti na konkrétních příkladech v praxi,
- zefektivnit kontrolu této odbornosti ze strany orgánu dohledu.

4.1 Personální působnost systému odborné kvalifikace

Osobami, na které se systém bude vztahovat, by dle PS měly být osoby vykonávající distribuční činnost, tj. **osoby jednající se zákazníky**, ať už přímo či nepřímo (tj. včetně osob vykonávajících distribuční činnosti za užití prostředků komunikace na dálku).

Osoby na ostatních pracovních pozicích distribuční firmy (compliance, řízení rizik, apod.) by do působnosti navrhovaného systému dle PS spadat neměly. Problematika jejich odbornosti by však do budoucna měla být diskutována a to v kontextu odborných požadavků na obdobné pozice u poskytovatelů finančních produktů.

Ověřování odborných předpokladů u vedoucí osoby poskytovatelů dohlížených ČNB by mělo být předmětem samostatného prověřování ze strany ČNB v rámci stávajících povolovacích a schvalovacích mechanismů podle příslušných sektorových zákonů, a nemělo by být součástí tohoto diskutovaného systému.

4.2 Věcná působnost - distribuční činnosti v sektorech FT, výjimky

Konkrétní fyzická osoba by dle PS měla vykonávat pouze ty distribuční činnosti, ke kterým má dostatečnou odbornost, kterou musí být schopna příslušným způsobem prokázat. Distribučními činnostmi by dle PS měly být obecně pro každý sektor FT:

- a) **prodej či zprostředkování prodeje FP**
- b) **poradenství**

Odbornou činnost **poradenství** přitom PS doporučuje obecně vymezit jako činnost postupně zahrnující:

1. podrobné zjištění podmínek a potřeb zákazníka na základě analýzy jeho situace
2. komparaci několika možností řešení identifikovaných potřeb
3. doporučení výběru konkrétního vhodného finančního produktu nebo služby.

Specifikace charakteristik poradenství a podmínek pro jeho řádné poskytování budou diskutovány v další činnosti pracovní skupiny při projednávání pravidel jednání.

---

⁸ Na důvěru zákazníků ve finanční trh má vliv řada dalších faktorů, například pravidla jednání (a jejich dodržování a vynuucování), kterými je osoba jednající se zákazníkem vázána

Tabulka 1 - Distribuční činnosti v sektorech FT

pojišťovnictví	kapitálový trh	spoření a úvěry
<ul style="list-style-type: none"> distribuce životního pojištění distribuce neživotních pojištění (vyjma velkých pojistných rizik) distribuce velkých pojistných rizik (dle vymezení v § 38a zákona č. 363/1999 Sb.) distribuce zajištění	<ul style="list-style-type: none"> přijímání a předávání pokynů týkající se inv. nástrojů od zákazníků	<ul style="list-style-type: none"> distribuce bankovních depozit distribuce stavebního spoření – fáze spoření distribuce úvěru na bydlení (tzn. hypoteční úvěr či úvěr ze stavebního spoření) distribuce ostatních úvěrů, vč. spotřebitelských úvěrů distribuce penz. připojištění
<ul style="list-style-type: none"> poradenství v pojišťovnictví	<ul style="list-style-type: none"> inv. poradenství týkající se inv. nástrojů	<ul style="list-style-type: none"> poradenství v oblasti úvěrů a depozit

Vhodnost současného vymezení distribučních činností a možnost vynětí některých konkrétních činností z působnosti systému – např. těch, jejichž distribuce představuje pouze vedlejší podnikatelskou činnost a kde se jedná o „jednoduché“ finanční produkty s malým vkladem prostředků zákazníka (např. distribuce cestovního pojištění, havarijního pojištění, povinného ručení, prodej zboží a služeb na úvěr či na splátky do určité výše ceny) – PS doporučila posoudit až v návaznosti na závěry budoucí podrobné diskuse o konkrétních kvalifikačních požadavcích na konkrétní distribuční činnosti.

4.3 Způsob prokázání odbornosti

PS se shodla na tom, že nepovažuje za vhodné udržovat, tím méně pak v jiných sektorech FT zavádět, režim ověřování odbornosti, který se v současnosti užívá v pojišťovnictví (odborné zkoušky pro střední a vyšší kvalifikační stupeň, zajišťované výhradně ČNB). Důvodem jsou především vysoké kapacitní nároky na organizaci zkoušek.

S ohledem na tuto skutečnost identifikovala PS následující základní přístupy k ověřování, resp. prokazování odbornosti, a to:

- ověřování odbornosti formou zkoušky, jejíž realizace by byla svěřena externím subjektům na základě akreditace, anebo
- definování pouze obecných požadavků na odbornost osob, prostřednictvím kterých je vykonávána distribuční činnost, bez specifikace způsobu prokázání kvalifikace.

4.3.1 Zajištění formou zkoušky u akreditovaného externího subjektu

Tato varianta předpokládá povinné zkoušky pro všechny osoby jednající se zákazníky⁹ s tím, že zákonem budou delegovány pravomoci k ověřování odbornosti na FT na certifikované soukromé subjekty, tzv. akreditované instituce. Akreditovanou institucí, oprávněnou k ověřování odbornosti a vydávání určitých „kvalifikačních průkazů“ distributora, by se mohla stát jakákoli instituce či osoba, která by pro tuto činnost obdržela akreditaci vydanou státním orgánem či jím

⁹ Pro některé osoby lze zvažovat alternativní režim – viz dále.

pověřeným subjektem. Dozor ze strany státu nad akreditovanou institucí by měl garantovat, že tato instituce kontinuálně plní předepsané požadavky na provozování tohoto ověřovacího systému.

Pro případ, že by se v rámci dalších diskusí ukázala tato varianta jako nejvhodnější, diskutovala PS o možnosti poskytnutí výjimky z povinnosti prokázat kvalifikaci před akreditovanou institucí pro zaměstnance finančních institucí, distribuující výhradně produkty této finanční instituce. Důvodem je nastavení systémových požadavků na vnitřní fungování a provoz, včetně odpovědnostní hierarchie, jejichž plnění je u plně regulovaných institucí striktně požadováno a dohlíženo. Způsob ověření odbornosti u osob spadajících do tohoto alternativního režimu by však musel odpovídat kvalitativním požadavkům na zkoušky akreditovaných institucí, ovšem odpadla by nutnost zaměstnavatele žádat o akreditaci. V takovém případě by daná osoba (zaměstnanec) nezískala kvalifikační průkaz a její odbornost by nebyla přenositelná v případě přechodu k jinému zaměstnavateli nebo pro činnost distribuce jako SZ či VZ.

4.3.2 Zajištění odpovědným subjektem

Alternativní varianta předpokládá, že zákon pouze stanoví povinnost osobám jednajícím se s zákazníky splňovat pro vykonávanou pracovní činnost odpovídající odbornost. Splnění této povinnosti distributora je v odpovědnosti regulovaného subjektu (poskytovatele a SZ v případě VZ, zaměstnavatele v případě zaměstnance). Zákon však nebude dále specifikovat, jakým způsobem lze tuto odbornost prokázat. Posouzení dostatečnosti prokázání odbornosti by bylo prováděno u každého distributora (resp. u subjektu, který za činnost distributora odpovídá) individuálně v rámci kontrolní činnosti orgánu dohledu. V rámci této varianty mohou existovat zkoušky u akreditovaných institucí, nicméně jejich složení by bylo dobrovolné a znamenalo pouze jeden ze způsobů prokázání odbornosti.

4.3.3 Další způsoby prokázání odbornosti

Dále byla zmíněna možnost umožnit prokázání odbornosti například dostatečnou odbornou praxí v příslušném odvětví FT, příp. na základě dosažení určité úrovně obecného či odborného vzdělání, nebo kombinace praxe a vzdělání. Tato forma prokázání odbornosti může být implementován jak do obou výše uvedených variant.

PS se v otázce způsobu prokázání odbornosti neshodla a není tak možné formulovat jednoznačné doporučení. Členové se shodli na nutnosti projednat otázku formy prokázání odbornosti znovu na základě další diskuse PS ke konkrétním kvalifikačním požadavkům na odpovídající distribuční činnosti.

4.4 Obsah standardů odbornosti, kvalifikační stupně

PS se shodla, že odborností distributora se rozumí:

- **odborné znalosti** a
- **odborné dovednosti** tyto znalosti aplikovat na konkrétních příkladech v praxi.

Odbornost by měl dle PS distributor prokázat zejména v následujících oblastech:

- **základní teoretické minimum** (ekonomické a finanční kategorie, nástroje, trhy, instituce)
- **princip fungování produktů a služeb v daném sektoru**, resp. v rámci vymezeného okruhu činností
- **legislativa finančního trhu**
- **pravidla jednání a etika v distribuci a finančním poradenství.**

Obsahové podrobnosti standardů pro jednotlivé distribuční činnosti v sektorech FT budou předmětem dalších diskusí na PS.

5 DALŠÍ PODNĚTY

V rámci diskuse PS byly identifikovány další témata a otázky, které úzce souvisejí s problematikou primárně pracovní skupinou diskutovanou – tj. strukturou distribuce, registrací a odborností v rámci distribuce. Na potřebu jejich analýzy a případného řešení by PS chtěla poukázat. Jedná se zejména o následující témata:

- problematika pravidel jednání, zejména řešení informačních povinností distributorů v různých sektorech FT (touto problematikou by se skupina měla dále zabývat)
- problematika případné regulace subjektů poskytujících na podnikatelské bázi úvěry spotřebitelům ve formě produktů, které dosud nejsou regulovány (tato problematika jde nad rámec činnosti pracovní skupiny).

PŘÍLOHA – SEZNAM ČLENŮ PRACOVNÍ SKUPINY K DISTRIBUCI NA FINANČNÍM TRHU

Jednání pracovní skupiny se účastnili a na v tomto dokumentu uvedených doporučeních se shodli delegovaní experti následujících subjektů a institucí:

Asociace českých pojišťovacích makléřů,
Asociace českých stavebních spořitelů,
Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců České republiky,
Asociace hypotečních makléřů,
Asociace penzijních fondů České republiky,
Asociace pro kapitálový trh České republiky,
Česká asociace obchodníků s cennými papíry,
Česká asociace pojišťoven,
Česká bankovní asociace,
Česká národní banka,
Ministerstvo financí České republiky,
Sdružení českých spotřebitelů,
Sdružení obrany spotřebitelů,
Unie společností finančního zprostředkování a poradenství.

Jednání pracovní skupiny se účastnil také zástupce České leasingové a finanční asociace, nicméně tato asociace se z důvodu několika zásadních výhrad k uvedeným doporučením nepřipojila.